

BARAZA LA WAWAKILISHI ZANZIBAR

Simu Nam. + 255 24 2230602/1

Fax Nam. + 255 24 2230215

Tovuti: www.zanzibarassembly.gov.tz

SANDUKU LA BARUA 902,
ZANZIBAR

Barua Pepe: zahore@zanlink.com

HOTUBA YA MAONI YA KAMATI YA KUSIMAMIA OFISI ZA VIONGOZI WAKUU WA KITAIFA KUHUSIANA NA BAJETI YA OFISI YA MAKAMO WA PILI WA RAIS KWA MWAKA 2017/2018.

Mheshimiwa Spika:

Awali ya yote, nianze kwa kumshukuru mwenzi mungu, muumba wa viumbe vyote, na mwenye kukirimu uhai kwa kila kiumbe ambacho kipo chini ya miliki yake. Pia Namshukuru Mwenyezi Mungu kwa kutukirimu neema na pumzi na uhai ambayo inatufanya sisi sote tuliomo ndani ya ukumbi huu wa Baraza na wengineo katika Baraza hili kuendelea kuwepo hapa na kufanya kazi ya kuisimamia na kuishauri Serikali katika masuala mbali mbali ambayo ni yenye manufaa makubwa kwa wananchi wetu Zanzibar.

Tunakuomba Mwenyezi Mungu, utuongoze katika kuwatumikia wananchi wa Zanzibar kwa uadilifu, na tunakuomba Mwenyezi mungu umpe nguvu, hekima na busara Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi. Dkt. Ali Mohammed Shein, na viongozi wote wa Jamuhuri ya muungano wa Tanzania..(Amin)

Mheshimiwa Spika:

Nitakuwa mchoyo wa shukuran, ikiwa nitaacha kumshukuru makamo wa Pili wa Rais, Mhe. Balozi Seif Ali Iddi kwa kuwa mstari wa mbele kuwatumikia wananchi, kwani mara

zote yanapotokea maafa au jambo lolote la kitaifa, kwa haraka huchukua hatua kuwatembelea kwa furaha au kwa msiba, na kuwafaraji wananchi wetu, kwani ukizingatia kwamba, anaepata maafa au msiba, ni mwenye kuhitaji kufarajiwa.

Aidha, nitoe shukurani na nitoe pongezi kubwa kwa Waziri wa Nchi Ofisi ya Makamu wa Pili wa Rais, **Mhe. Mohammed Aboud Mohammed** kwa utendaji wake wa kazi za kila siku, sambamba na Mhe. Naibu waziri wa Wizara ya Nchi, Ofisi ya makamu wa pili wa Raisi, **Mhe. Mihayo Juma N'hunga**, kwa kuwa kama sehemu ya Kamati hii ya Kusimamia Ofisi za Viongozi Wakuu wa Kitaifa, tangu kuidhinishwa kwa bajeti ya Wizara hii, kwa mwaka wa fedha **2016/2017**, hadi kufikia Mkutano huu wa Sita, ikiwa ni Mkutano wa Pili wa bajeti, tangia kuanza kwa Baraza hili la Tisa, ambapo Serikali inakusudia kupitisha bajeti ya mwaka wa fedha **2017/2018**. Tumefanya nao kazi bega kwa bega kwa vipindi vyote vya kamati kwa mwaka mzima bila ya kuchoka, na pale inapotokea dharura ya kukosekana kwa ajili ya majukumu mengine ya Kitaifa, huwa wanaiarifu kamati yangu na kupanga utaratibu mwengine ambao utaiwezesha Kamati hii kufanya kazi zake bila kukosa.

Mheshimiwa Spika:

Sitakuwa kiongozi mzuri, iwapo nitaanza na kumaliza kusoma maoni haya ya kamati ya Ofisi ya makamu wa Pili wa Raisi juu ya bajeti kwa mwaka wa fedha **2017/2018**, kwa kuwapongeza na kuwashukuru watendaji wote wa Ofisi hii, wakiongozwa na katibu mkuu wa Wizara hiyo, kwa kuonesha ushirikiano mkubwa kwa Kamati yangu katika kipindi chote cha mwaka wa **fedha 2016/2017**, wakati Kamati yangu ikiendelea na

jukumu la kuisimamia Ofisi ya Makamu wa Pili wa Raisi, kwa lengo la kuhakikisha utekelezaji bora wa bajeti kwa kuzingatia nidhamu ya matumizi ya fedha na kwa mujibu wa sheria.

Aidha, nichukue fursa hii pia, kuwapa pole Wajumbe na wananchi wote ambao kwa namna moja au nyengine kwa mwaka **2016/2017**, walipata misiba mbali mbali, ikiwa ni pamoja na vifo, na maafa mengine ya kijamii, niwaombe wawe ni wenye kustahamili na kukubaliana na mabadiliko yote ya kimaisha yanayoendelea kujitokeza kila siku, kwani mambo haya yote ni maandiko ya Mwenyezi Mungu na kwamba mabadiliko yoyote yanayotokea, ikiwa ni furaha au msiba ni sehemu ya maisha ya kila siku.

Mheshimiwa Spika:

Nianze kutoa maoni ya kamati ya Kusimamia Ofisi za Viongozi Wakuu wa Kitaifa, kwa muhtasari wa jukumu la msingi la Wizara hii ambayo ni kuratibu shughuli zote za Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar na shughuli zote za Muungano kwa upande wa Zanzibar ikiwa ni pamoja na miradi ya muungano ndani ya Zanzibar. Aidha majukumu mengine ya msingi ni pamoja na kusimamia sherehe na maadhimisho ya kitaifa pamoja na kuwaenzi Viongozi Wakuu wa Kitaifa, kuratibu masuala ya kukubaliana na maafa, kusimamia na kuratibu shughuli za upigaji chapa Serikalini, shuhuli za watu wenye ulemavu, kusimamia masuala ya ukimwi, kuratibu na kudhibiti Dawa za kulevya, shughuli za uchaguzi na Baraza la wawaklishi.

Mheshimiwa Spika:

Kwa mwaka wa fedha **2017/2018**, Wizara ya Nchi ofisi ya Makamu wa Pili wa Raisi, inaomba kuidhinishiwa bajeti yake ambayo imetengwa kwa ajili ya taasisi na shuhuli zote zolizoainisha Katika hutuba ya Wizara iliyokwisha wasilishwa. Kwa ujumla shughuli zote kwa mwaka wa fedha **2017/2018** zimegawanywa kati makundi au **VOTE** kuu tano ambazo ni **VOTE** ya **CO1**- Ofisi ya Makamu wa Pili, **VOTE** ya **CO2**- Baraza la Wawaklishi, **VOTE** ya **C03**- Tume ya Uchaguzi, **VOTE** ya **C04**- Tume ya Kitaifa ya Kuratibu na Udhubiti Dawa ya Kulevya, na **VOTE** ya **C05**-Tume ya Ukimwi,

Mheshimiwa Spika:

Baada ya nukuu ya bajetu kwa ujumla kwa kila taasisi iliyo chini ya Wizara hii, kwa idhini yako naomba maoni ya kamati yangu, yajikiti kwa kila taasisi kwa mujibu wa programu, shughuli na huduma zilizopangwa kutekelezwa kwa taasisi husika kama ifuatavyo;-

OFISI YA MAKAMU WA PILI WA RAISI

Mheshimiwa Spika:

Kamati yangu imepitia fungu baada ya fungu, kwa ajili ya kupata ufafanunzi na hatimae kuridhia jumla ya fedha zote ambazo zinakusudia kutekeleza jumla ya programu kuu nne, kama inavyoonekana katika hutuba ya Wizara. Aidha lengo la programu kuu zote nne ni pamoja na kuimarisha utendaji wa kazi wa ofisi ya faragha, uhimili wa jamii katika kukabiliana na maafa, kuwa na sherehe zenye hadhi pamoja na kudumisha historia na kumbukumbu za Viongozi Wakuu wa kitaifa, kuimarisha, utoaji wa huduma kwa taasisi

za SMZ kwa upande wa Tanzania bara, kuhakikisha upatikanaji wa haki kwa watu wenye ulemavu, kuimarisha kiwanda cha upigaji chapa, ili kutoa huduma bora za machapisho ambazo zitatolewa kwa ufanisi zaidi, kuimarisha mazingira bora ya kufanya kazi na usimamizi wa shuli za ofisi wa makamu wa pili wa Raisi kwa Unguja na Pemba.

Programu ya Uratibu wa shughuli za Ofisi ya Makamu wa Pili wa Rais

Mheshimwa Spika:

Ofisi ya Makamo wa Pili ndio taswira ya Serikali yetu, pia kiungo muhimu sana baina ya Serikali na wananchi wake, kupitia idara ya Huduma za Makamu wa Pili wa Raisi ambayo, moja ya jukumu lake la msingi ni kushuhulikia na kupokea malalamiko na kutataua matatizo mbali mbali yanayowasilishwa kutoka kwa wananchi. Idara hii ni miongozni mwa idara muhimu, na kadri siku zinavyokwenda mbele changamoto ya kuongezeka kwa malalamiko na migogoro inayowasilishwa inazidi kuongezeka. Kwa mwaka fedha **2016/2017** idara hii imefanikiwa kutekeleza majukumu yake kwa kutatua migogoro kati ya migogoro ambayo imeripotiwa kwa asilimia **50%** tu. Hii inaashiria kwamba bado kumekuwepo na malalamiko ya 50% ambayo bado hayajafanyiwa kazi au utatuzi wake haujakamilika kwa sababu tofauti. Kamati yangu inashauri idara kupitia programu ya Uratibu wa Shughuli za Makamu wa Pili wa Rais, kuongeza jitihada ili kuhakikisha malalamiko ya wananchi yanapata utatuzi kwa muda muafaka bila ya kuwakwaza, kwani, matarajio ya wananchi ni kuona kwamba pale panapotokea migogoro, Serikali inasimamia na kupatikana kwa haraka ufumbuzi wa tatizo hilo.

Programu ya Uratibu wa Shughuli za Serikali

Mheshimiwa Spika.

Kupitia programu kuu hii na fedha ambazo wizara inaomba kuidhinishiwa, zinatarajiwa kutumika kutekeleza programu ndogo tano kama zinavyoonekana katika hotuba ya Wizara, ambazo ni programu ndogo ya kukabiliana na maafa, programu ya sherehe na maadhimisho ya kitaifa pamoja na kuwaenzi viongozi wakuu wa kitaifa, programu ya shughuli za SMZ, SMT, utafiti na masuala ya Muungano, programu ndogo ya shughuli za Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar-Dar-es-Salaam, na programu ndogo ya usimamiz wa masuala ya watu wenye ulemavu.

Mheshimiwa Spika:

Programu kuu tano ambazo kila moja zina umuhimu wake kwa nafasi yake na mchango wake ndani ya Serikali. Moja ya programu ndogo muhimu ni programu ya kukabiliana na maafa. Pongezi nyingi za pekee kutoka kamati yangu ni kwa idara ya Kukabiliana na maafa kwa juhudi wanazoendelea kuzichukua kuhakikisha wanawafikia kwa kuwapa huduma za msingi wananchi wote pale wanaopatwa na maafa kwa upande wa Unguja na Pemba. Kamati inashauri kwamba pamaoja na fedha inayotengwa na Serikali kwa ajili ya mfuko huu wa maafa, lakini ipo haja ya kutafuta wahisani wa nje, wafadhili, na wafanya biashara wa ndani, kuchangia mfuko huu, na kuwa na account yake maalum, kwa ajili ya kukabiliana na maafa au janga pale linapotokea, tukiamini kwamba, janga au maafa yanaweza kutokea wakati wowote hata bila ya kutarajia. Pia kamati inashauri Serikali kununua boti mbili za uokoazi, moja kwa ajili ya Unguja na nyengine kwa ajili ya

Pemba, ili pindipo itakapotokezea ajali ya kuzama kwa vyombo vya usafiri katika visiwa vyetu, boti hizo ziwe na uwezo wa kuokoa maisha ya watu.

Mheshimiwa Spika:

Imekua ni kawaida kwa maeneo mengi ya visiwa vya Zanzibar, kukumbwa na mafuriko hususan katika kipindi cha mvua za masika, ambayo yanafahamika na idara hii. Kamati yangu inashauri, kupitia bajeti hii na programu ya kukabiliana na maafa, Idara ichukue jitihada za kukabiliana na maafa kabla hayajatokezea ili kuepusha gharama ambazo sio za lazima, husasan kwa majanga yanayoweza kutabirika kama mvua kali zinazokwenda sambamba na mafuriko kupitia mfumo wa utoaji wa tahadhari za awali na kuweka hadharani ramani inayoonesha maeneo hatarishi ambayo pia umetajwa kwenye bajeti hii. Lakini pia kamati inataka wananchi waache tabia ya kujenga kwenye maeneo hatarishi, sambamba na kuacha tabia ya kuiziba mitaro inayopitisha maji wakati wa mvua, tunaomba Serikali kuchukua hatua dhidi ya watu wanaokataa kufuata utaratibu wa ujenzi, na kuamua kujijengea nyumba bila ya kufuata utaratibu uliopangwa na wataalamu na mipango miji.

Mheshimiwa Spika:

Bajeti hii pia imegusia juu ya azma ya Wizara kuimarisha utoaji wa huduma kwa taasisi za Serikali kupitia Program ndogo ya shughuli za SMZ, SMT, Utafiti na Masuala ya Muungano. Idara inayohusika na utekelezaji wa programu hii pia inahusika na uratibu na upatikanaji wa fedha za jimbo, suala ambalo ni kilio cha Wajumbe walio wengi.

Mheshimiwa Spika:

Suala la mfuko wa jimbo kwa upande wa Zanzibar una changamoto nyingi, kuanza hatua ya awali ya uundwaji wa Kamati kwa ajli ya mfuko huo, hadi upatikanji wake. Ucheleweshaji wa upatikanaji wa fedha za mfuko wa jimbo, linawakwaza wajumbe walio wengi, haswa walio katika majimbo yenye mabadiliko ya uongozi kwenye vyama, yaani kutoka upinzani, kuwa chama tawala, pamoja na mabadiliko ya kisheria yaliyofanyika kwa kuwaingiza Makatibu wa Halmashauri za Wilaya kuwa Makatibu wa mfuko, kuomba idhini ya miradi kwa Katibu Mkuu wa Wizara ya makamu wa Pili wa Rais kwa upande wa Pemba hata baada ya Kamati za Mfuko kuibua miradi yao ambayo wao wanaona ndio kero kwao na miradi hio kuorodheshwa kwenye orodha ya miradi itakayotekelezwa kwa mfuko huo. Suala la upatikanaji na uwasilishaji wa “*returns*” imekua ni changamoto kubwa ambapo, pamoja na kua fedha hizo zilishaingizwa kwenye account za majimbo. Kamati yangu inashauri jambo hili lipewe uzito maalum, kwa kuwa ni changamoto kubwa kwa Waheshimwa Wajumbe wa Baraza la Wawakilishi majimboni mwao katika utekelezaji wa ilani ya Chama cha Mapinduzi

Mheshimiwa spika:

Kwa kuwa suala la mfuko wa jimbo haitakamilika kulizungumzia bila kugusia Kamati za maendeleo ya jimbo, ambazo kwenye bajeti hii zimegusiwa pia. Ni ukweli usiofichika, kuwa, mafunzo ni kitu muhimu kwa kamati hizi za mendeleo, kwa kuwa wajumbe wake wana uzoefu, mitazamo, na historia tofauti kwenye masuala ya miradi ya maendeleo. Hivyo nichukue fursa hii kuipongeeza idara husika, kwa kulizingatia hilo kama ilivyo ada kwenye bajeti hii ya mwaka wa fedha **2017/2018**. Aidha kamati yangu inasisitiza kuwa,

muda wa mafuzno hayo bado unahitaji kuongezwa na kufanywa kila baada ya muda, ili kuhakikisha wajumbe wa kamati za maenedeleo wanakuwa mabalozi wazuri wanaporudi kwa wananchi kwa ajili ya utekelezaji.

Mheshimiwa Spika:

Suala jengine katika programu hii ambayo kamati yangu inalipa uzito mkubwa kwa nafasi yake na mazingira ya historia ya Zanzibar na hali ya kisiasa inavyoenedlea katika jamuhuri ya Muungano wa Tanzania, ni suala la kero ama changamoto za Muungano. Uwepo wa suala la changamoto za muungano ni suala mtambuka, ambalo kila Mzanzibar analifahamu, kuwepo kwake tangu kuasisiwa kwa muungano baina ya Tanganyika na Zanzibar. Sisi viongozi tunafahamu jinsi ya Serikali zote mbili yaani SMZ na SMT zinavyojitahidi kutafuta ufumbuzi wa kero hizo, kwa lengo la kuendeleza na kuboresha muungano na udugu wetu wa asili baina ya maeneo haya mawili, yaani Tanzania bara na Tanzania Visiwani. Bajeti hii imeweka wazi kuwa, kwa mwaka **2016/2017** jumla ya vikao **8**, vyenye lengo la kujadili masuala ya muungano vilifanyika, na ni imani ya kamati yangu kuwa, kwa kiasi kikubwa vikao hivi vimezaa matunda chanya.

Changamoto kubwa ambazo kamati yangu imeibaini, ambayo inawafanya wananchi, wahisi kwamba, Serikali zetu mbili zinachelesha kuyapatia ufumbuzi au kutotilia manani suala zima la wafanya biashara kulipia ushuru mara mbili kwa bidhaa zinazoingizwa Zanzibar kutoka nje, jambo ambalo ni kilio kikubwa kwa wafanya biashara. Pili ni

upatikanaji wa taarifakila baada ya muda kuhusiana na mambo yanayohusu muungano wetu.

Mheshimiwa Spika:

Wananchi wamekuwa wanahamu ya kupata taarifa za mambo ya Muungano kutoka kwa Viongozi wetu wenye dhamana ya kushuhulikia changamoto ya muungano, kuhusiana na hatua au mafanikio ya vikao vinavyofanyika kwa lengo la kutatua changamoto hiyo. Hii ni moja ya sababu inayo sababisha kila siku kuzuka kwa taarifa zenye kupotoshwa ukweli juu mambo yanayohusu changamoto za muungano, pamoja na juhudi kubwa zinazochukuliwa na Viongozi wetu. Aidha, kwa kuwa leo tunakusudia kujadili matumizi ya wizara ya nchi ofisi ya makamu wa Pili wa Rais, ambayo pia ina dhamana ya kusimamia masuala ya muungano, na imezingatiwa katika bajeti hii. Hivyo ni maoni ya kamati yangu kuwa, katika vikao 8 ambavyo vinakusudiwa pia kufanyika kwa mwaka wa fedha 2017/2018, kuwepo na mfumo maalum wa utoaji wa taarifa kuhusu maenedeleo yanayofikiwa katika vikao vinavyokaa kujadili na kutafuta ufumbuzi wa changamoto hizo, kwani kufanya hivo kutapunguza propaganda za wapinzani zenye lengo la kuharibu au kutia doa muungano wetu.

Mheshimiwa Spika:

Programu nyengine ndogo iliyokwenye programu kuu ya uratibu wa Shughuli za Serikali, ambayo kamati imeona nayo ni muhimu kupewa mazingatio ya upekee, ni juu ya programu ya Shughuli za Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar-Dar-es Salaam. Kwa lugha nyepesi tunaweza kusema kuwa idara ya Uratibu wa Shughuli za SMZ-Dar-es-Salaam,

ndiyo sura ya Serikali yetu kwa upande wa Tanzania bara. Idara hii inafanya jukumu kubwa kuiunganisha Serikali yetu ya SMZ na SMT, bila kusahau shughuli zote za kiserikali zinazofanyika Tanzania bara, zinaratibiwa na Ofisi hii.

Mheshimiwa Spika,

Imekua ni changamoto ya muda mrefu kwa idara hii, kutokana na hali mbaya ya jengo ambalo ni Ofisi iliyopo Dar-es-salaam, kulinganisha na hadhi ya Idara yenyewe, na Kamati ynagu imeliona tatizo hili, kwani suala hili limekua likizungumziwa kwa muda mrefu sasa. mingi. Hivyo Kamati yangu inaitaka Serikali kutafuta namna ya kupata fedha kwa lengo la kulijenga jengo hilo au kulifanyia ukarabati mkubwa, ili liendane na hadhi nay a Ofisi yenyewe, pamoja na mazingira yanazozunguka Ofisi hiyo, ukizingatia, jengo hilo hutumika na kiongozi wetu Mkuu, Mhe. Makamu wa Pili wa Raisi, anapokuwa na vikao na mabalozi au viongozi wengine wakuu wa Kitaifa na Kimataifa

Mheshimiwa Spika.

Kutokana na unyeti wa idara hii, na maingiliano yake yanatokea baina ya watendaji wa idara hiyo na idara nyengine za SMZ, SMT pamoja na Viongozi wengine wa kidiplomasia, suala la mafunzo yenye lengo la kuwajengea uwezo watendaji wa ofisi hii ni suala la msingi sana, pamoja na kwamba Bajeti hii imeonesha kuligusia suala la mafunzo japo ni kwa uchache mno. Kamati yangu inashauri mafunzo hayo yazingatie mahitaji ya ofisi hiyo kwa mujibu wa shughuli zake na maingiliano wa shughuli zinazofanyika kwa niaba ya Serikali ya Mapinduzi Zanzibar.

Mheshimiwa Spika, programu nyengine ambayo kamati yangu inaipa uzito katika bajeti hii ni **programu ya kuimarisha ujumuishaji wa watu wenye ulemavu**. Suala la msingi katika idara ya watu wenye ulemavu, ni dhidi ya udhalilishaji wa kundi hilo la watu wenye mahitaji maalum, suala ambalo siku hadi siku limekua likiongezeka. Bajeti hii inaonesha kwa mwaka **2016/2017**, hakuna hata lalamiko moja miongoni mwa malalamiko yaliyoripotiwa ambayo yamepata ufumbuzi kamili. Huu ni msiba mkubwa, kutokana na ukweli kwamba suala la udhalilishaji wa watu wenye mahitaji maalum, linaongezeka kila siku.

Mheshimiwa Spika,

Suala hili ni suala mtambuka, kwa kuwa linagusa jamii moja kwa moja, na ni kilio cha muda mrefu. Aidha, tatizo hili linachangiwa pia, na kutokuwepo kwa kifaa cha upimaji wa DNA, ambacho kwa mtazamo wa haraka ndio muarubaini wa udhalilishaji husuan kwa watu wasioweza kujieleza ikiwa ni pamoja na watu wenye ulemavu na watoto wadogo. Kamati yangu inafahamu kuwa suala hilo lipo nje ya uwezo wa idara hii, lakini ni imani ya kamati yangu kuwa, Serikali inalifahamu suala hilo na itafanyia kazi ipasavyo ili kuona au kupunguza sana tatizo hili la udhalilishaji wa watu wenye ulemavu,

Mheshimiwa Spika,

Harakati za kuleta usawa wa ujumuishwaji kwa watu wenye ulemavu ni jambo la msingi sana, na harakati hizi hazitokuja wenyewe bila ya watu wenye mahitaji maalum kupata jukwaa maalum kupitia wawakilishi wao, kujadili mambo yanayowahusu na kujiwekea mikakati, juu ya namna gani wanaweza kutatua changamoto zao. Jukwaa pekee kwa

sasa ambalo tayari limeanza kufanya kazi katika baadhi ya nchi jirani ni Baraza la Watu wenye ulemavu. Kwa mwaka wa fedha **2016/2017**, Baraza la watu wenye ulemavu hapa kwetu Zanzibar, halikupata kukaa hata kikao kimoja kati ya vikao vine(4), vilivyokusudiwa kufanyikwa kwa mwaka. Kwa uelewa wa kamati yangu, Miongoni mwa sababu zilizopelekea kutofanyika kwa vikao hivyo ni pamoja na ufinyu na ucheleweshwaji wa bajeti kwa idara ya watu wenye ulemavu. Hali hii inarudisha nyuma watendaji wa idara hii kwa ujumla.

Hata hivyo, kwa mwaka wa fedha **2017/2018** Idara ya Watu Wenye Ulemavu kupitia programu ya usimamizi wa masuala ya watu wenye ulemavu, imeongezewa bajeti. Kamati yangu inapongeza kutokana na ongezeko hilo, ingawa bado inaamini bajeti hiyo ni ndogo kwa mujibu wa mahitaji ya Idara hiyo, na uhalisia wa shughuli zake za kila siku.

Programu ya Usimamizi wa Shughuli za Upigaji Chapa

Mheshimiwa Spika:

Miongoni mwa mafanikio makubwa ya uwekazaji yaliyofikiwa na Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar, ni pamoja na uimarishaji wa kiwanda cha upigaji chapa cha Serikali. Kamati yangu inapongeza Serikali kwa kuonesha dhamira ya dhati ya kukiboresha zaidi kiwanda hicho kwa kiongozea bajeti kwa mwaka wa fedha **2017/2018**. Hata hivyo, kamati yangu inashauri na kusisitiza zaidi kuwa ongezeko hilo la bajeti liende sambamba na ukamilishaji wa bohari kuu ya ambayo, kwa kiwanda hichi kinakoelekea, kutahitajika sehemu kubwa kwa ajili ya kuhifadha machapisho na nyenzo nyengine. Kamati yangu inapongeza idara ya upigaji chapa na Mpiga Chapa Mkuu wa Serikali kwa kubaini kuwa

uzalishaji mkubwa wanaokusudiwa kufanyika kwa kutoa huduma za uchapaji, hauwezi kufikiwa bila ya kuwepo jitihada za makusudi za ushahihishaji, suala ambalo lambalo limezingatiwa katika bajeti hii, kwa kukusudia kufanya matangazo maneno mbali mbali yenye lengo la kushajihisha umma juu ya huduma zinazotolewa na idara hiyo. kamati yangu inasisitiza zaidi kuwa, kwa kuwa wanaohitaji huduma za uchapishaji ni kutoka matabaka tofauti, basi ni matangazo hayo ya uchapishaji yafanyike sio tu kupitia Televisheni, bali na vyombo vyengine vya habari, ikiwa ni pamoja na magazeti, redio na mitandao ya kijamii kwa lengo la kuwafikia walio wengi zaidi.

Mheshimiwa Sika, kamati pia inazishauri Wizara, zote za Serikali, kukitumia vyema kiwanda hicho, kwa kupeleka kazi zao haponi kulipa ada, stahikina kwa wakati muafaka, ili kukiwezesha kiwanda hicho kukabiliana na ushindani wa kibiashara na viwanda vyengine vya uchapishaji vya Tanzania bara.

TUME YA MADAWA YA KULEVYA.

Mhe. Spika, suala la madawa ya kulevya ni suala la kitaifa, na vita yake inahitaji uzalendao wa hali ya juu. Bajeti hii kupitia Tume ya Kitaifa ya Kuratibu na Udhibiti wa Dawa za Kulevya, na jumla ya Bajeti iliyotengewa kwa ajili ya utekelezaji wa shughuli zote za Tume, kupitia programu kuu mbili ambazo ni pamoja na **Programu ya Udhibiti wa dawa za kulevya** na **Programu ya Uendeshaji na Uratibu wa Tume ya Dawa za Kulevya.**

Mheshimiwa Spika:

Bajeti ya Tume ya kitaifa ya kuratibu na Udhibiti wa dawa za Kulevya imeongezeka kwa mwaka 2017/2018. Kamati yangu imekua ikifanya kazi kwa ukaribu na ushirikiano mkubwa na tume hii, hivyo inafahamu changamoto zake ambazo pia zinaambatana na ufinyu wa bajeti. Hivyo basi, kwa ongezeko hili la bajeti, ni imani ya kamati yangu kuwa, Tume itaweza kutekeleza majukumu yake ya msingi, kwa ufanisi zaidi kulinganisha na mwaka wa fedha unaokwisha.

Mheshimiwa Spika:

Geografia ya Visiwa vya Zanzibar, kulinganisha na uwezo wa kifedha na nyenzo za kufanyia kazi za Tume ya Kitaifa ya Kuratibu na Udhibiti wa dawa za kulevya, inafanya programu ndogo ya **kudhibiti na Usambazaji wa Dawa za kulevya** izidi kuwa ngumu kwa kile tunachoamini kuwa, kila sehemu ya Zanzibar iliyopakana na bahari basi ni Bandari. Ni ukweli usiofichika kupitia bandari zisizo rasmin, dawa za kulevya zimekuwa zikiingizwa na udhibiti bado ni mdogo. Katika utekelezaji wa bajeti hii ambayo programu ndogo ya **kudhibiti Uingizaji na Usambazaji wa Dawa za Kulevya** imeongezewa kwa mwaka wa fedha **2017/2018**, kamati yangu inaamini, chini ya usimamizi mzuri wa Mkurugenzi wa Tume ya Kitaifa ya Kuratibu na Udhibiti wa dawa za Kulevya, programu hii itatekelezwa kwa ufanisi mkubwa.

Mheshimiwa Spika:

Kwa kuwa vita dhidi ya madawa ya kulevya ni vita ya kitaifa, na inamgusa kila mwananchi, kamati yangu inashauri pia, suala la kuihamasisha jamii juu ya athari ya dawa za kulevya, ambalo nalo limetajwa kama moja wapo ya eneo ambalo litafanyiwa

kazi na Tume, lipewe kipaumbele cha upekee kwa lengo la kuwafikia wananchi wengi kupitia shehia zao. Ikiwa ushauri huu utazingatiwa sambamba na jitihada binafsi zinazochukuliwa na Mkuu wa Mkoa wa Mjini Magharib Zanzibar katika vita dhidi ya dawa za Kulevya kamati yangu inatarajia taifa litapiga hatua kubwa katika vita dhidi ya madawa ya kulevya.

Mheshimiwa Spika,

MAPATO.

Bajeti hii imeelezwa na kuchambua Kwa uwazi kabisa juu ya shughuli zilizopangwa kufanyika, lakini sitakuwa nimetenda haki bila ya kugusia suala la mapato. Wizara ya Nchi Ofisi ya Makamo wa Pili wa Rais, ni moja wapo ya ya Wizara zenye kukusanya mapato kupitia Idara ya Sherehe na Maadhimisho ya Kitaifa, ambapo kwa mwaka **2017/2018**, inatategemewa kukusanya jumla ya Tsh. **32,521,000**. Kwa kuwa Serikali yetu bado inauhitaji mkubwa kuongeza vyanzo vyake vya mapato na hatimai kuongeza ufanisi wa utekelezaji wa bajeti. Kamati yangu inashauri, Idara ya Sherehe na Maadhimisho ya Kitaifa, kuongeza wigo wa ukusanyaji wa mapato kwa kutumia fursa zilizopo Zanzibar kupitia huduma zake inazozitoa.

Mheshimiwa. Spika

Kwa bajeti ya mwaka wa fedha 2016/2017, Idara ya Idara ya Sherehe na Maadhimisho ya Kitaifa imetajwa kupata bajeti kwa ajili ya ununuzi wa vifaa inavyohitaji kwa ajili ya utoajiwa huduma zake kwa aslimia 100 kamainavyotarajiwa pia kwa bajeti ya mwaka 2017/2018. Hivyo, kamati yangu inashauri idara kuona ukamilifu huu wa bajeti

inayoipata kama ni fursa ambayo wanaweza kuitumia kwa kujitangaza zaidi, sio tu kwa taasisi za Serikali bali hata kwa watu binafsi wenye uhitaji wa huduma zao, na kufanya hivo kutaiongezea idara ufanisi na mapato zaidi ambayo yataimarisha utekelezaji wa bajeti ya Serikali kwa ujumla.

Hitmisho

Mhe. Spika,

Kwa kumalizia maoni haya ya kamati yangu kwa bajeti ya Wizara ya Nchi ofisi ya Makamu wa Pili wa Rais, kwa mwaka wa fedha 2017/2018, kwanza nikushukuru wewe bila ya kumsahau Katibu wa Baraza la Wawakilishi kwa kuwa nami pamoja na kamati yangu bege kwa bega, mara zote tunaopohitaji ushauri na muongozo wenu, kwa lengo la kuongeza ufanisi katika kazi zetu. Aidha niwashukuru pia watendaji wote wa Afisi ya Baraza kwa kazi ngumu wanayoifanya kwa kutoa huduma za msingi kwa Waheshimiwa wajumbe, pamoja na konesha busara na uvumilivu wa hali ya juu kwa lengo la kuhakikisha Baraza linatekeleza kazi zake kwa ufanisi na kwa wakati.

Shukurani zangu za pekee ziwaendeleo Wajumbe wa Kamati yangu ya Kusimamia Ofisi za Viongozi Wakuu wa Kitaifa, kwa kuonesha ushirikiano, kuaminiana na uvumilivu, katika kazi zetu za kuisimamia Serikali ndani ya kipindi chote cha mwaka wa fedha 2016/2017. Na ni matumaini yangu kuwa, katika kipindi chote hichi, wajumbe wamejifunza mengi na kutegemea ufanisi zaidi katika mwaka wa fedha mwaka unaofuata.

Mheshimiwa Spika:

Kwa ruhusa na heshima yako, naomba niwatambue Wajumbe wote wa kamati hii kwa majina kama ifuatavyo:-

1. Mhe. Omar Seif Abeid	Mwenyekiti
2. Mhe. Panya Ali Abdalla	M/mwenyekiti.
3. Mhe. Amina Iddi Mabrouk	Mjumbe
4. Mhe. Ame Haji Ali	Mjumbe.
5. Mhe. Hussein Ibrahim Makungu	Mjumbe
6. Mhe. Mtumwa Suleimn Makame	Mjumbe
7. Mhe. Mussa Ali Mussa	Mjumbe

Bila kusahua makatibu wetu wawili ambao ni

Ndg. Karima Abdulwahab Alawy Katibu, na

Ndg. Kassim Tafana Kassim Katibu.

Mheshimiwa Spika,

Kwa umakini, uchapa kazi na uzalendo wa wajumbe wa kamati hii, bajeti hii imepitiwa na kuridhiwa, na hatimae kutolewa maoni kwa maeneo ambayo kamati imekubaliana na kuyaoana ya msingi zaidi.

Mheshimiwa Spika:

Naomba kuwasilisha.

.....
Omar Seif Abeid,
Mwenyekiti,
Kamati ya Kusimamia Ofisi za Viongozi Wakuu wa kitaifa.
Baraza la Wawakilishi

Zanzibar.